

Зелений світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

березень 2009 №65 (228)

виживання
демократія
гуманізм

АСКАНІЯ-НОВА ПРЕДСТАВИТЬ УКРАЇНУ НА ВСЕСВІТНЬОМУ КОНКУРСІ 7 НОВИХ ЧУДЕС ПРИРОДИ

Біосферний заповідник Асканія-Нова вийшов у другий тур всевітнього конкурсу 7 нових чудес природи. Підтримати Україну в подальшій боротьбі можна в інтернет-голосуванні на сайті конкурсу.

Згідно з регламентом всевітнього конкурсу, на першому етапі відбувся відбір одного учасника від країни за найбільшою кількістю голосів, які отримано під час голосування в інтернеті. Від України переможцем стала Асканія-Нова, яка і продовжить боротьбу у другому етапі. Всього у другий тур потрапили 260 учасників з усіх континентів (національні номінанти та об'єкти, що представляють дві і більше країни).

Як відомо, оргкомітет загальнонаціональної акції 7 природних чудес України з метою популяризації фіналістів цього проекту вирішив подати на всевітній конкурс у якості номінантів переможців експертного та Інтернет-голосування в Україні.

Нагадаємо, за підсумками всеукраїнської акції біосферний заповідник Асканія-Нова отримав найбільше голосів експертів, а Національний природний

парк Подільські Товтри отримав найбільшу підтримку інтернет-аудиторії.

Голова Оргкомітету Всеукраїнської акції 7 природних чудес України Микола Томенко позитивно оцінив результати першого всевітнього конкурсу для України: "Багато наших співвітчизників взяли участь у голосуванні, що дуже позитивно. Але найбільшу підтримку вдалося мобілізувати прихильникам Асканії-Нової, яка і вийшла у другий тур.

Томенко також закликав українців і на цьому етапі проявити активність і підтримати Асканію-Нову, яка стала єдиним об'єктом від України в популярному всевітньому конкурсі.

Голосування триватиме до 7 липня 2009 року. Із 77 учасників, які наберуть найбільше голосів під час голосування в Інтернеті, експертне журі обереть 21-го фіналіста конкурсу. Сім нових природних чудес світу планується назвати в 2011 році. За оцінками Оргкомітету, у голосуванні можуть взяти участь до 100 мільйонів осіб.

Голосування проводиться на сайті New 7 Wonders.

ЗА РІК УКРАЇНСЬКІ МЕДИКИ СКОЇЛИ 300 ЗЛОЧИНІВ

Торік співробітниками Державної служби з боротьби із економічною злочинністю МВС України викрито 300 злочинів на підприємствах, установах і організаціях охорони здоров'я, з них 188 - важкі і особливо важкі.

Як повідомили УНІАН в Департаменті зв'язків з громадськістю МВС, серед викритих злочинів - 27 фактів привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання слу-

БЕРЕЗЕНЬ

9 - 195 років від дня народження Тараса Шевченка (1814 - 1861)

13 - 125 років від дня народження О.Н. Соколовського українського агрогрунтознавця

14 - День землевпорядника

15 - Всесвітній день прав споживача

20 - 370 років від дня народження Івана Мазепи (1639 - 1709), гетьмана України

21 - Міжнародний день ліквідації расової дискримінації

22 - Всесвітній день водних ресурсів

24 - Всесвітній день боротьби із захворюванням на туберкульоз

У КИЄВІ РЕКОНСТРУЮЮТЬ 14 ПАРКІВ

Київська міська державна адміністрація вирішила залучити інвесторів до реконструкції 14 парків на території міста, повідомила прес-служба адміністрації з посиланням на відповідне розпорядження міськادміністрації.

Зокрема, за рахунок інвесторів планується реконструювати і упорядкувати парки імені Рильського, імені Потапова, Партизанської слави, парк Воїнів-інтернаціоналістів, Дружби народів, Гідропарк, Аскольдову могилу, Наводницький, Вінницький і Пушкінський. За рахунок інвесторів планується також реконструювати парки відпочинку біля озера Редькіно, на Замковій горі, на Володимирській гірці, західну частину парку Нивки.

Адміністрація доручила комунальному об'єднанню Київзеленбуд розробити проекти на реконструкцію і впорядкування цих парків.

За даними Київміськадміністрації, в Києві 133 парки, на території яких розташовано 39 зон відпочинку. У Києві 3 регіональних ландшафтних парки, 9 загальнодержавного й 11 місцевого призначення.

ПОЕТИЧНУ ЧЕРВОНУ КНИГУ ПРЕЗЕНТУВАЛИ В УКРАЇНІ

До її створення долучили провідних художників та поетів. Малюнками і віршами вони привертають увагу до тварин і рослин, які зникають. Кожен персонаж цієї Червоної книги сам звертається до читача у віршованій формі.

Вірші написані двома мовами - українською і англійською - в жанрі японського хоку. Перед українським виданням світ побачила "Поетична версія Червоної книги Естонії". Планується, що до проекту приєднаються ще тридцять країн.

Анатолій Лютюк, заслужений художник України: "Основа книжки - українська духовність. Вона буде рівна з книгами інших країн, але вона буде домінувати".

Оксана Івасюк, керівник української частини проекту: "Всі поезії написані протягом трьох місяців. Кожен з поетів мав широкий діапазон представників фауни і флори, щоб вибрати ті, над якими він може інспірувати, проявляти свої почуття".

ЗНИЩИЛИ СКВЕР

У Чернівцях вандали фактично повністю знищили сквер на розі вулиць Руської та Винниченка, який створено до 600-річчя міста. Зі скверу зникло близько 90% висаджених дерев та кущів, усі лавки. Сам сквер засипано побутовим сміттям.

Екологічна газета України.
Виходить з 1989 року.

Засновники газети: УЕА
“Зелений світ” та колектив редакції.

Передплатний індекс

Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.

Ідентифікаційний код
№

Адреса: Контрактова площа, 4, Київ-70,
тел./факс: 417 43 83
E-mail: zelsvit@p5com.com

Шеф-редактор
Юрій Самоїленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами матеріалів, можуть не збігатися з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами лише на сторінках газети.

Надруковано УЕА “Зелений світ”

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються матеріали з інтернет-видань: Кореспондент.net; Майдан-ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обозреватель».

УЕА “Зелений світ” створена в 1988 році як реакція суспільства на жадливий екологічний стан в Україні, спричинений Чорнобильською катастрофою 1986 року. Асоціація є членом Міжнародної федерації “Друзі Землі”.

Голова УЕА “Зелений світ”
Юрій Іванович Самоїленко.

Газета “Зелений Світ” була, на час створення, одним з найперших неформальних антирежимних видань, в якому відкривалася правда про стан здоров’я нації та екологічні негаразди в країні. Газета стала рупором демократії. В епоху тотального замовчування та брехні на наших шпальтах відкривалися жадні картини радянської дійсності.

Склад редколегії:

Гончаренко Г.А.
Лисиченко Г.В.
Хазан П.В.

УЖЕ ДО СЕРЕДИНИ ЦЬОГО СТОЛІТТЯ ЗНИКНЕ ВЕЛИКА ЧАСТИНА ЛЬОДОВИКІВ

Більша частина льодовиків на Землі тане з такою швидкістю, що вже до середини цього століття вони зникнуть, констатує Всесвітня служба спостереження за льодовиками. Статистика показує, що обсяги льодовиків зараз досягли критично низької позначки за багато тисяч років.

Навіть за помірними моделям процесу глобального потепління, повідомляє директор служби професор Вілфрідом Хеберлі, у маленьких льодовиків, які становлять переважну більшість, немає шансів на відновлення.

Танення льодовиків – один з найважливіших аспектів проблеми зміни клімату. Це танення буде призводити до частих камених і грязьових зсувів, а також поставить під загрозу якість питної води для майже 2 млрд. осіб. Крім цього, підвищиться і рівень морів.

Йдеться, насамперед, про невеликі гірські льодовики у Піренеях, Скелястих горах, Альпах та ін. Великі льодовики на Алясці і в Гімалаях тануть повільніше, але теж тануть. Так, за прогнозами Хеберлі, наданими ООН, протягом найближчих 30 років можуть розтанути до 80% гімалайських льодовиків.

Нагадаємо, NASA нещодавно провело в Гренландії експеримент з 90 гумовими качечками, який мав показати, що, скупчуючись, тала вода йде через ущелини, котрі утворюються в льодовиках. Проте в результаті космічне агентство втратило всіх до єдиної качечки.

КРИЗА ЗБІЛЬШИТЬ КІЛЬКІСТЬ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ

Глобальна фінансова криза може призвести до зростання кількості психічних розладів і збільшення споживання алкоголю, заявила сьогодні директор Всесвітньої організації охорони здоров’я (ВООЗ) Маргарет Чан.

“Криза здатна спровокувати поширення фобій, збільшення числа психічних захворювань і призвести до зростання споживання тютюну, алкоголю та інших шкідливих для здоров’я субстанцій”, – заявила Чан.

За її словами, щось подібне відбувалося під час попередніх фінансово-економічних криз, тому тепер є всі підстави побоюватися повторення негативних тенденцій.

Директор ВООЗ заявила, що керівництво організації вирішило створити спеціальну групу експертів для вивчення впливу наслідків глобальної фінансової кризи на ситуацію в сфері охорони здоров’я.

Одним із таких наслідків, за словами директора ВООЗ, може стати надмірний приплив клієнтів у громадські медичні установи.

“У період економічної кризи люди намагаються користуватися послугами не приватного, а громадського сектору охорони здоров’я. Крім того, у багатьох країнах публічний сектор і без того переповнений, до того ж недостатньо фінансується, тому наплив нових клієнтів може підірвати нормальну роботу”, – зазначила глава ВООЗ.

Як повідомлялося раніше, в листопаді минулого року Міністерство сім’ї, молоді та спорту України констатувало зростання випадків насильства в сім’ї та спроб суїциду через фінансову кризу.

Як відомо, на початку січня цього року один із найбагатших людей Європи, німецький мільярдер Адольф Меркль, покінчив життя самогубством після того, як втратив сотні мільйонів євро в результаті фінансової кризи. У перший тиждень січня також покінчив із собою глава однієї із найбільших у США компаній із продажу нерухомості Стівен Гуд.

ЗБОЖАТЛИВІСТЬ

Комунальне підприємство Київського зоопарку ввів платну послугу для бажаючих пройти стажування з догляду за тваринами.

Про це повідомила прес-служба зоопарку. “Відтепер кожен бажаючий зможе ... потрапити за лаштунки Київського зоопарку, побачити життя тварин “зсередини” і спробувати себе в ролі працівника з догляду за тваринами”, – сказано в повідомленні.

Вартість такої послуги варіюється від 500 до 2000 гривень залежно від тварини, складності та тривалості стажування.

Стажер має можливість вибору, де працювати: чи доглядати за котятими, птахами, копитними або за змішаною програмою.

Робочий день стажиста починається з інструктажу зоолога щодо техніки безпеки й із характеристики особливостей життя тварин, яких стажист вибрав для догляду.

Протягом дня стажист виконуватиме звичайні дії, пов’язані з доглядом за тваринами: підготовку корми, годування, прибирання, створення іграшок для тварин.

Під час роботи стажер може зробити фотозйомку, а після закінчення стажування він отримає сертифікат “Я доглядав за тваринами Київського зоопарку”.

УЕА “Зелений світ” та редакція газети “Зелений Світ” щиро співчуває рідним нашого побратима **Григорія Андріановича Гончаренка** у зв’язку з його кончиною. Пухом тобі земля, наш рідний друже.

КОВБАСУ З СОЇ УКРАЇНЦІ ІСТИМУТЬ ЩЕ РІК

Держспоживстандарт вже вкотре пененіс впровадження нових норм для виробництва ковбас. Вимоги щодо заборони харчових добавок та дотримання сто відсоткового вмісту м'яса в ковбасі відклали ще на рік.

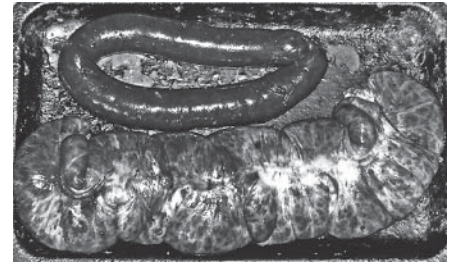
Директор лабораторії харчових продуктів Сергій Зорін за двадцять років роботи виявив не одну сумнівну ковбасу. Проте, через рішення чиновників не надто й сумує. Каже, все одно нові стандарти аж ніяк не вплинуть на виробництво ковбас.

Хай рік стане вічністю — моляться виробники ковбас. Кажуть, нові правила, які переписані зі старих радянських стандартів, погіршать і до того нелегкі умови роботи вітчизняних компаній порівняно з європейськими. Мовляв, на Заході ніхто

не каже виробникам, що і скільки класити в ковбаси. Через це за нових умов імпортери поглинуть український ринок. А закиди у перебільшенні частки сої та інших домішок у продукті відкидають.

Стандарти на ковбаси хотіли запровадити ще в серпні минулого року. Але вже тричі відклали. Експерти щоразу знаходять у нових нормах все більше прогалин. Одна з них — дефіцит худоби, що унеможливило забезпечення стовідсоткового вмісту м'яса в ковбасі за новими правилами. Проте урядовці обіцяють за рік усе остаточно вирішити.

Богдан Данилишин, міністр економіки: "Наразі комісія розбирається, ми усунемо всі недоліки і 1 січня 2010 нові норми наберуть чинності".

Та й тут не все так просто. Як пояснюють виробники, для них найкращий вихід із запровадження нових стандартів — реєстрація підприємства за кордоном. Адже нові норми поширюються лише на вітчизняних виробників.

Асаа Неааааа, Ааааа Неааааа,
?ааа Неааааа, 5 ааааа

ЧЕРЕЗ КРИЗУ В ДУБАЇ ПОТЕРПАЮТЬ ТВАРИНИ

Понад 1,1 тисячі тварин найстарішого зоопарку на Аравійському півострові розміщуються на площі два гектари. Вони повинні були переїхати на нове місце проживання ще в минулому році. На обладнання звіринця на площі у 350 гектарів було виділено, за даними газети Галф Ньюс, 55,5 мільйона доларів.

Будівництво містечка для тварин відкладено, незважаючи на гостру необ-

хідність переселення звірів з тісних приміщень в район, який раніше був на краю міста, а тепер став курортним, дорогим і активно модернізується.

Працівники старого зоопарку, заснованого понад 40 років тому, в заявах ЗМІ все-таки не виключають, що звірів підселять в інші еміратські зоопарки й тимчасово передадуть у звіринці сусідніх країн.

ЧИСТЕ ПОВІТРЯ ПОДОВЖУЄ ЖИТТЯ

людей.

Вчені з Університетів Брігама Янга і Гарварда зробили такий висновок на основі даних зі зміни якості повітря і тривалості життя населення в 51 американському місті.

Взявши до уваги вплив на тривалість життя інших чинників, таких як зміна чисельності населення, рівня доходів і освіти, а також міграція і паління, вони зробили висновок, що чисте повітря значною мірою подовжує життя.

Таким чином, вчені вперше задокументували подібний зв'язок між якістю повітря і тривалістю життя.

Дослідники з'ясували, що в цілому

по країні тривалість життя городян збільшилася в середньому на 2,72 роки, а п'ять місяців з цього терміну обумовлені поліпшенням якості повітря.

"Наші інвестиції виправдаються", — зазначив провідний автор дослідження Арден Поуп, епідеміолог і професор економіки з Університету Брігама Янга. "Зниження рівня забруднення в великих містах стало значним, загальнонаціональним, природним експериментом", — додав він.

Нагадаємо, раніше вчені університетів США і Євросоюзу склали перелік продуктів, які сприяють омолодженню організму.

У ЯПОНСЬКІЙ КАНАЛІЗАЦІЇ ЗНАЙШЛИ ЗОЛОТУ ЖИЛУ

домила місцева влада.

Для порівняння — в руді японського родовища Хісікарі, одного з найбагатших в світі, міститься від 20 до 40 грамів дорогоцінного металу на тону породи.

Фахівці пов'язують цей феномен з високою концентрацією підприємств електронної промисловості в місті, де розташовані, зокрема, штаб-квартири фірм Seiko і Epson.

У бідній природними ресурсами Японії дуже серйозно відносяться до утилізації всіляких відходів. Після того, як з каналізаційних стоків випаровуєть-

ся вода, сухий осад спалюють, а з попелу видобувають цінні речовини.

У майбутньому році влада префектури Нагано розраховує отримати від своєї "золотої жили" 15 млн. ієн (близько 125 тис.доларів) чистого доходу (за вирахування податків і виробничих витрат).

Цифра може виявитися і вищою, оскільки в умовах увесвітньої економічної кризи інвестори охоче вкладають кошти в золото.

У 2008 році ціна жовтого металу досягла рекордного рівня в 1030 доларів за трійську унцію (31,10348 грама) і має тенденцію до подальшого зростання.

За останніх 20 років у багатьох американських містах повітря стало чистішим, що сприяло збільшенню в середньому на п'ять місяців тривалості життя

Вміст золота в каналізаційних відходах міста Сува на півдні японської префектури Нагано складає в середньому 1890 грамів на тону попелу, що утворюється від спалювання сухого осаду, пові-

ТРАГЕДІЯ УКРАЇНЦІВ

Головне управління МВС України в Київській області оприлюднило статистику щодо кількості самогубств. За інформацією міліції, в одній лише Київській області щодня одна-дві людини накладають на себе руки.

Як зазначили у відділі зі зв'язків із громадськістю обласного главку МВС, із 150 тисяч українців, які покінчили життя

самогубством за останнє десятиліття, 19,4% зробили це через страх перед покаранням, 18,1% — через домашні негаразди, 17,7% самовбивць є душевно хворими, а ще 8,2% — через грошові втрати.

У Київській області, як заявили співробітники міліції, самогубства — "явище не рідкісне". Щороку добровільно з життя йде понад 400 осіб — це прибли-

зно 1-2 людини щодня. У 2008 році покінчили життя самогубством 439 осіб. А за січень місяць цього року вже зафіксовано 30 самогубств. Найчастіше, зазначила міліція, це люди середньої вікової категорії (40-60 років).

Один із типових випадків самогубства в Україні було зафіксовано 30 січня в Чернігівській області. Покінчив із життям солдат строкової служби.

ЛЮДИ СТАЛИ НАЙСЕРЬОЗНІШИМИ ХИЖАКАМИ НА ЗЕМЛІ

Відлов риби і полювання призводять до того, що людина змінює не тільки чисельність особин того чи іншого виду, але й еволюційні шляхи розвитку популяцій, стаючи одним з найбільш важливих критеріїв природного відбору, пояснюють вчені з університету Каліфорнії в Санта-Круз.

Наприклад, промисловий вилов атлантичної тріски у східного узбережжя Канади призвів до того, що риба починає розмножуватися в більш ранньому віці. Раніше це відбувалося в шість років, однак за останнє двадцятиріччя віковий бар'єр опустився до п'яти років.

Інший приклад: в канадській провінції Альберта природоохоронні організації забороняють мисливцям відловлювати дрібних товсторогів, внаслідок чого по-

лювання ведеться на великих тварин. Як результат — за останні 30 років загальна вага і довжина ріг цих тварин зменшилася в середньому на 20 відсотків.

Всі види тварин взаємопов'язані. Тому, Кріс Дарімонт і його команда вирішили порівняти еволюцію видів тварин і рослин, на які людина полює постійно і у великих масштабах, і тих, що еволюціонують самостійно. За допомогою спеціальної програми вчені порівняли зміну характерних параметрів видів.

Проаналізувавши велику кількість наукових робіт, а також раніших досліджень, експерти прийшли до висновку, що "полюючи" людство підганяє зміну доступних для спостереження рис тварин на 300% у порівнянні з екосистемою, еволюція в яких йде природним шляхом,

і на 50% у порівнянні з системами, на які впливають інші види людської діяльності.

До того ж, особи видів, що найбільше страждають від руки людини, в середньому на 20% менші в розмірах, ніж їхні попередники. Вчені також зазначили, що подальше зниження репродуктивного віку тварин може призвести до погіршення здатності до розмноження і відновлення популяції, потім до неможливості протистояти умовам зовнішнього середовища і, нарешті, вимирання.

"Громадськість найчастіше стурбована кількістю відловлюваної риби, проте, справа не тільки в кількості. Усього за кілька десятиліть людство змінює сам вид. І найчастіше ці зміни носять негативний характер", — розповідає Дарімонт.

ЕКСПЕРТИ: РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЙ ПРИЗВЕДЕ ДО ЗАГИБЕЛІ ЛЮДСТВА

Британська газета The Independent досліджувала вплив розвитку комп'ютерів, штучного інтелекту та нанотехнологій на долю людства, прийшовши до невтішних висновків.

Видання у статті "Розквіт машин, кінець людства" задається питанням: чи можуть комп'ютери майбутнього витіснити людей і знищити життя на Землі?

Багато експертів позитивно відповідають на це запитання.

Футуролог Рей Курцвайль припускає, що незабаром небіологічний розум за своїм масштабом і тонкощами відповідатиме людському розуму. Потім останній стане відставати через постійний розвиток інформаційних технологій, а також через здатність машин постійно ділитися між собою своїми знаннями.

"Інтелектуальні нанороботи будуть інтегровані в наші тіла, в наш мозок ... Результатом стане тісне злиття видів, що створюють технології, з технологічним еволюційним процесом", — описує Курцвайль невтішні перспективи.

Незабаром після цього, стверджує футуролог, "небіологічний розум отримає доступ до нашої будови і зможе самовдосконалюватися за допомогою швидкого перелаштування. Ми дійдемо до точки, коли технічний прогрес стане таким швидким, що невдосконалений людський розум не встигатиме за ним".

Сетіндер Баведжа, директор лабораторії AI при Мічиганському університеті, стверджує, що ми вже зараз бачимо, як розширюються здібності людини за допомогою таких пристроїв, як iPhone, з

допомогою Google. Комп'ютерні пристрої вже розширюють можливості нашої пам'яті ... У міру того як пристрої удосконалюються, ми станемо свідками розширення можливостей людини за допомогою комп'ютерів, і в остаточному підсумку вони змінять саму суть людини.

Інші експерти більш песимістичні. Міллардер Білл Джой, один із засновників Sun Microsystems, стверджує: "Ящик Пандори вже відкритий. Ідеї не можна заховати назад в ящик". На його думку, розвиток нанотехнологій неминуче приведе до небезпеки знищення біосфери, від якої залежить усе життя на Землі.

Деякі висловлюють стурбованість, що, навіть якщо ми зможемо контролювати розум роботів, він зможе знищити нас помилково.

НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ СКОРОТИТЬСЯ НА 15 МЛН.

У період 2009-2050 років чисельність населення в Україні скоротиться на 15 млн. осіб, йдеться в новій доповіді Генерального секретаря ООН про світові демографічні тенденції.

Як повідомили у Центрі новин ООН, доповіді Генсека розглянуть на 42-й сесії Комісії з народонаселення та розвитку 30 березня — 3 квітня 2009 року.

"Розвинені країни зіткнуться зі скороченням чисельності їх населення. У період 2009-2050 років чисельність населення зменшиться в 45 державах. Зокрема в Російській Федерації на 33 млн. чоловік, в Японії — на 25 млн. чоловік, в Україні — на 15 млн. чоловік, у Німеччині — на 8,4 млн. чоловік і Польщі — на 7,7 млн. осіб", — йдеться в доповіді.

Водночас, як наголошується в доповіді, у найближчі кілька десятиліть населення світу ще більше постаріє. Збільшиться число міських жителів. До 2050

року кількість людей у віці 60 років і старше майже потроїться і досягне 2 млрд. чоловік. До 2050 року 70% будуть проживати в містах.

Відповідно до доповіді, у липні 2009 року чисельність населення світу досягне 6,8 млрд. чоловік і, згідно з середнім варіантом прогнозів, складе 7 млрд. чоловік у 2012 році, 8 млрд. — в 2025 році і 9 млрд. — в 2045 році. На частку Бразилії, Індії, Індонезії, Нігерії та Пакистану припадає 70% прогнозованого приросту населення у менш розвинених регіонах.

У документі звертається увага на те, що в більшості регіонів світу тривалість життя людини продовжує збільшуватися. На сьогоднішній день в середньому люди живуть 67,2 року. При цьому в промислово розвинутих державах - 76,5 років, у країнах, що розвиваються, - 65,4 років. У найменш розвинених країнах се-

редній показник очікуваної тривалості життя складає лише 54,6 року.

Нагадаємо, за даними Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України, сьогодні в середньому чоловік в Україні живе 62 роки, що на 12 років менше середнього терміну життя української жінки і на п'ять-шість років коротше життєвого шляху чоловіків у розвинутих країнах, повідомляв журнал Кореспондент.

З європейських держав найгіршою є ситуація тільки в Росії, де розрив між тривалістю життя чоловіків і жінок досягає 14-15 років. У віковій групі від 40 до 49 років чоловіки помирають у 3,5 разів частіше, ніж жінки, писав Кореспондент з посиланням на дані Інституту демографії.

Водночас, згідно з офіційними даними, в Україні впродовж 2008 року вперше за десять років народжуваність перевищила смертність одразу в трьох регіонах України.

СВІТ БЛИЗЬКИЙ ДО КЛІМАТИЧНОГО АПОКАЛІПСИСУ

Кліматичні зміни виходять за рамки всіх тих заходів, які були прийняті раніше в області екологічної політики. Про це, як повідомляє ВВС, заявив один з провідних експертів в області охорони навколишнього середовища професор Кріс Філд.

За словами Філда, у найближчі 100 років ефект від глобального потепління значно перевершить раніше зроблені прогнози. Крім того, вважає професор,

зміна клімату нанесе більший збиток навколишньому середовищу, ніж прийнято вважати.

Виступаючи на американській науковій конференції в Чикаго, Філд заявив, що згідно з останніми даними, викид парникових газів в період між 2000 і 2007 роками значно перевищив очікувані об'єми.

Професор також відзначив, що джерелами додаткових викидів вуглекислого газу стали електростанції в Індії й Китаї.

Вплив цих викидів на температуру доки складно визначити, але швидше за все це приведе до збільшення темпів потепління і завдасть більшого збитку навколишньому середовищу.

Філд попередив, що підвищення температури приведе до пересихання лісів в тропічному поясі, що, у свою чергу, зробить їх більш схильними до пожеж. Крім того, потепління може прискорити танення вічної мерзлоти, що ще більше нагнітить ситуацію.

В ЄС СУДИТИМУТЬ ЗА ЗАБРУДНЕННЯ МОРІВ

Комітет з питань транспорту та туризму Європарламенту виступає за запровадження кримінальної відповідальності за забруднення морів, йдеться у схваленому на засіданні Комітету проекті доповіді Луїса де Гранде Паскуле (група народних партій, Іспанія).

Згідно з проектом доповіді, країни-члени ЄС мають розглядати, як кримінальні злочини, випадки значних викидів забруднюючих речовин, а незначні викиди забруднюючих речовин у моря — переслідувати в адміністративному порядку, якщо такі випадки є разовими і не призводять до серйозного погіршення якості води.

Депутати вважають, що криміналізація викидів забруднюючих речовин у море дасть можливість покласти край практиці, коли капітани чи власники суден вважають за краще скидати забруднюючі речовини в море і сплачувати незначні адміністративні збори, ніж виконувати вимоги законодавства.

Оцінювати серйозність випадків забруднення, на думку депутатів, має лабораторія Європейського агентства морської безпеки.

Передбачається, що проект доповіді буде проголосований на пленарному засіданні Європарламенту на початку березня.

АВАРІЯ У МОРІ В РАЙОНІ ІРЛАНДІЇ

Міністерство транспорту Ірландії різко збільшило свої оцінки обсягу розлитих в Атлантичному океані на південь від ірландського узбережжя нафтопродуктів.

Нові оцінки з повітря за допомогою спеціалізованого обладнання показали, що пляма може містити близько однієї тисячі тон нафтопродуктів.

Нафтопродукти почали повільно дрейфувати у бік південно-східного узбережжя Ірландії; швидкість пересування становить близько 20 км на годину. За оцінками Ірландської служби берегової охорони, якщо фракції нафтопродуктів не випаруються і не розпадуться повністю, то вони можуть досягти південно-східного ірландського міста Вексфорд через 16 днів.

Ірландці направили в район інциденту буксир, який проводить оцінку можливостей збору розлитих нафтопродуктів. У випадку, якщо він принесе позитивний результат, танкер із міста Корк буде направлено до плями нафтопродуктів для усунення наслідків розливу. Водночас, зазначається, що міжнародний досвід подібних операцій невисокий, беручи до уваги, що нафтопродукти знаходяться у воді уже кілька днів.

Як повідомляють місцеві ЗМІ, в да-

ний час у районі інциденту знаходяться кораблі ВМФ РФ, а також британський есминець і патрульне судно оборонних сил Ірландії.

ПЕРША ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТА ПОЛЯРНА СТАНЦІЯ

На Південному полюсі відбулося відкриття бельгійської полярної станції Принцеса Єлизабет, на яку, для участі в урочистій церемонії, прибули міністри оборони і науки Бельгії Пітер де Крем і Сабіна Ляруель, повідомили місцеві ЗМІ.

Від інших полярних баз бельгійська дослідна станція відрізняється тим, що є екологічно чистою — вона здатна повністю переробляти біологічні відходи, а її функціонування забезпечується виключно за рахунок енергії сонця і вітру.

Станцію загальною площею 440 квадратних метрів виготовлено з екологічно чистих матеріалів, обладнано 408 модулями сонячної енергії, її також підживлюють дев'ять вітряних електрогенераторів.

Передбачається, що впродовж всього антарктичного літа на станції буде жити і працювати команда з 20 чоловік, здебільшого вчених. Їм належить досліджувати, як глобальне потепління впливає на екологію Південного полюса, а також проводити наукові роботи в галузі геофізики, сейсмологічної і геомагнітної активності Землі, гляціології (наука про природний лід), гравіметрії та мікробіології.

Будівництво та обладнання першої екологічно чистої станції коштувало бельгійцям 22 мільйони євро, а річний бюджет її утримання складе 1,5 мільйона євро.

Дослідна станція працюватиме в екстремальних антарктичних умовах, де середня температура сягає близько 60 градусів за Цельсієм, а швидкість вітру - 250 км/г, йдеться в повідомленні ЗМІ.

Раніше повідомлялося, що британський мандрівник і дослідник Пен Хедуоу, який сам підкорив у 2003 році Північний полюс, у лютому 2009 року вирушить в експедицію протяжністю більше тисячі кілометрів, щоб виміряти товщину крижаного покриву в Арктиці.

ПРИХИСТОК ДЛЯ БЕЗПРИТУЛЬНИХ РОСЛИН

Перший у світі прихисток для безпритульних рослин відкривають у Німеччині. У рамках художнього проекту, перший пункт для квітів, від яких відмовляються господарі, відкриють у місті Ван Шеппінген.

На початку березня притулок для покинутих рослин переїде до Франкфурта-на-Майні. Сюди можна буде принести рослину анонімно.

ЧЕРЕЗ 40 РОКІВ У СВІТІ БУДЕ МАСОВИЙ ГОЛОД

Якщо світовий продовольчий ринок не збільшиться в два рази до 2050 року, населення Землі, яке до цього часу за прогнозами сягне 9 млрд, чекає масовий голод, заявила головний радник центру інвестицій сільськогосподарської та

продовольчої організації ООН-ФАО Євгенія Серова під час виступу на Зимовій зерновій конференції — 2009 в Алтайському курортному місті Белокуріха.

Також за даними ФАО, кожна шоста людина у світі сьогодні не доїдає або голодує.

“Ми фактично зіткнулися з глобальною гуманітарною катастрофою. І цю ситуацію буде серйозно загострювати світова фінансово-економічна криза”, — сказала Серова. “Жоден експерт сьогодні не береться передбачити, що буде падати швидше — ціни на продукцію або на ресурси, необхідні для її виробництва”, — сказала вона.

Аграріям у найближчі кілька років варто очікувати уповільнення модернізації основних потужностей і збільшення частки державної власності в сільському господарстві. “Все це ставить під сумнів майбутню ефективність роботи агробізнесу”, — вважає Євгенія Серова.

На думку експерта, в цій ситуації Росії, Україні та Казахстану варто скористатися всім існуючим резервом сільськогосподарських земель, які ще не освоєні, але придатні для землеробства. Збільшення обсягів сприятиме підвищенню продуктивності галузі.

АКУЛИ СТАЛИ МЕНШ АГРЕСИВНИМИ?

У 2008 році число нападів акул значно зменшилося — 59 проти 71 у 2007-му році, — йдеться у повідомленні Університету Флориди, який протягом декількох десятиліть збирає інформацію про атаки акул по цілому світу. Справжні причини цих змін вченим невідомі, однак фахівці університету пов'язують їх із настанням глобальної економічної рецесії. За даними дослідників, із незрозумілих причин, перший рік економічної рецесії завжди знаменується меншою агресивністю акул. Однак у цілому, 2000-ті роки ознаменувалися більшою активністю акул, ніж 1990-і.

Минулого року від зубів акул загинули чотири людини — дві смерті зафіксовані у Мексиці, по одній — у США та Австралії. У 2007 році трапився лише один летальний випадок, у 2006 та 2005 роки було зафіксовано по чотири смерті, у 2004 році — сім.

Як і у попередні роки, акул найчастіше нападали на серфінгістів — 57% випадків. У 36% випадків жертвами атак були плавці, а у 8% — аквалангісти. Вчені округлили відсоткові співвідношення, тому загальна сума перевищує 100%.

Згідно зі статистикою університету, на долю узбереж США традиційно припадає близько двох третин нападів акул. У 2008 році тут їх також стало менше — 41 проти 50 у 2007-му.

Для України характерні декілька кліматичних зон. І тому складно скласти календар городніх робіт, придатний для всіх зон. Ми приводимо терміни й умови виконання робіт для лісостепу. Продовжують накопичувати, купувати, завозити місцеві органічні і мінеральні добрива для відкритого ґрунту. Збирають ячну шкарлупу, палені кісти, попіл, гній кінський та ін. Шкарлупа від пташних яєць містить велику кількість кальцію, що сприяє зниженню кислотності ґрунту, витісняє з неї іони водню й алюмінію. Тільки легкодухий сором, за словами Карела Чапека, заважає городникові піти на вулицю збирати залишене конями, але

РОБОТИ В ТЕПЛИЦІ

У зимових теплицях продовжують догляд за рослинами огірка і створюють для них необхідний режим. Висаджений розсадою наприкінці січня — початку лютого огірок вступає у плодоношення. Плоди збирають у першій декаді березня (іноді з третьою лютого). Дуже важливо дотримувати режим тепла і вологості: у сонячні дні — +26...+28°C, вночі — +19...+20°C, у похмурі дні — +22...+23°C. Неприпустимі різкі коливання температури. Поливають теплою водою, підживлюють, підсипають 3-4 рази під рослини свіжу землю або торф, компост. Рослини формують залежно від сорту або гібриду: при вирощуванні на стелажах дрібноплідних сортів — у два стебла з короткою прищипкою пагонів. Квітки запилюють. Вирощування гібридів огірка вимагає певних знань. Так, наприклад, гетерозисний гібрид огірка Майський, який використовується не лише у весняних теплицях, але і під тимчасовими плівковими укриттями утворює переважно жіночі квітки. Тому одночасно висаджують 10-15 % рослин інших сортів-запилювачів, що ут-

почавши славну купу гною на бруківці він неодмінно зітхне по цій божій благодаті. Гній вивозять на ділянки. Перебивають і перелопачують компостні купи. У гнойових і перегнійних купах, заготовлених з осені, палкою протикають кілька отворів до самого дна, щоб забезпечити безперешкодний доступ кисню у всю товщу перегною. У ньому швидше заведуться хробаки, що перероблять гній у легко засвоювані рослинами органічні речовини. По мерзлоталій землі вносять мінеральні добрива, після відтавання ґрунту вони розподіляться рівномірно. Таким способом поживні речовини раніше надійдуть до коренів рослин, що буде сприяти підвищенню врожаю. Однак не можна вносити добрива, якщо на городі є ще сніг — з талою водою добрива будуть винесені за межі ділянки. Закуповують матеріали для будівлі парників і легких весняних теплиць. Підготовлюють плівкові укриття для вирощування ранніх овочевих рослин. Очищають від снігу парникові котловани, підвозять і розгрівають гній, набивають ним парники. Просівають ґрунтову суміш і засипають її. Продовжують вигонку зелені в теплиці і кімнаті, підживлюють багаторічні овочеві рослини на

ділянці, готують до висаджування насінники дворічних рослин, закладають на ярівизацію насіння моркви, петрушки і селери. Здійснюють посів насіння для вирощування розсади, пересаджування сіянців капусти білоголової ранньої і томата раннього. В окремі роки наприкінці місяця при теплій погоді проводять посів ранніх холодостійких рослин — редиски, гороху, цибулі, моркви, салату, петрушки, селери, кропу; посадку кореневими черешками хрону і розподілом куща інших багаторічників. Осінні висаджування часнику звільняють від укриття. Застосовують спосіб прискореного виходу ранньої продукції зелених багаторічників розсають торф або попіл тонким шаром і накривають плівкою. Коли сніг розтане, листки стануть ніжними і соковитими; збирають їх на 15-20 днів раніше. Спостерігають за станом насінневих маточників овочевих рослин, що зберігаються в підвалах і льохах. У разі потреби їх перебирають. У маточників капусти в другій половині місяця вирізують качани. Перекладають продовольчу капусту зі сховищ у сніжні бурти (якщо є заготовлений сніг).

ворять чоловічі квітки: Тепличний 40, Ніжинський 12 й ін. Різкі перепади температури або її зниження, поливи холодною водою викликають захворювання огірка кореневою гниллю. Перша ознака її — в'янення листя, особливо в сонячну погоду. У молодих рослин ознакою кореневої гнилі є "сплюсненість" верхівки. Щоб уникнути хвороби, рослини поливають вдень і лише теплою водою (не нижче +22°C). Рослини огірка в теплиці вимагають помірної вологості ґрунту (70-75 % НВ) і підвищеної відносної вологості повітря (85-90%). Підвищують її "припарками", для чого в сонячну погоду о 12-13 год. усі проходи, підстелажні простори, опалювальні прилади рясно поливають водою. Кватирки при цьому на 1-2 год. закривають. Відносну вологість повітря визначають психрометром. Підживлюють рослини не рідше одного разу в тиждень. Застосовують розведені у 8-10 разів водою коров'як з додаванням городньої удобрювальної суміші. 50 г добрива розводять у 10 л розчину і вносять під кожну рослину по 0,5 л. З початком плодоношення дозу зби-

льшують до 100 г на ту ж кількість розчину і виливають 1 л під рослину. Підвищений вміст вуглекислоти в повітрі прискорює розвиток рослини, збільшує врожай огірків, поліпшує їх смак. У теплиці ставлять бочку, заповнюють її на одну третю частину коров'яком або пташиним послідом і заливають до половини водою. Розчин періодично перемішують ранком, коли рослини краще засвоюють вуглекислоту. Щоб не пошкоджувати пагони і не надирвати коренів, зеленці зрізають ножем або обережно зривають, натискаючи пальцем на плодоніжку. У плівкових теплицях, в яких не замінювали ґрунт, його пропарюють або знезаражують превікуром. Це в 6-8 разів дешевше, ніж заміна ґрунту, і крім того, забезпечує вихід здорової розсади. На початку місяця висівають у теплицях насіння капусти білоголової ранньостиглої, брусельської, савойської, кольрабі, пекінської, перцю, баклажана, селери. Проводять роботи з догляду за розсадою. Обов'язково проводять пересадження сіянців у горщечки або стаканчики з ґрунтовою сумішшю.

ЗА РІК УКРАЇНСЬКІ МЕДИКИ СКОЇЛИ 300 ЗЛОЧИНІВ

Початок на ст. 1

жбовим положенням, у сфері службової діяльності — 242 злочини, з яких 102 пов'язані з хабарництвом.

Вже притягнута до кримінальної відповідальності 121 особа, з них 12 діяли у складі груп.

"Цього року, продовжуючи відрізок порушень у сфері земельних стосунків, ми ставимо за мету аналогічно відпрацювати медичні закупівлі, — повідомив міністр внутрішніх справ Ю. Луценко під час засідання колегії МВС за підсумками минулого року. — Я вважаю неприпустимим подальше існування в одній з найбідніших країн Європи, якою, на жаль, є Україна, ліків на 30-40%

дорожче, ніж в досить забезпечених країнах".

За даними вартових порядку, найчастіше чиновників викривають при порушеннях під час закупівлі товарів і послуг для медичних установ за державні кошти. Найбільш типовими правопорушеннями є отримання винагороди за надання необґрунтованої переваги під час вибору переможця тендеру, підписання актів виконаних робіт, закупівля товарів, що не відповідають заявленим вимогам проведення тендерів без фактичного придбання товарів чи послуг або по завищених цінах, а також необґрунтоване проведення закупівлі в одного учасника і проведення тендерів за участю підставних учасників.

ДИТЯЧІ ХВОРОБИ СТАЮТЬ ХРОНІЧНИМИ

Більшість батьків схильна оцінювати здоров'я своїх дітей як «дуже добре» або «добре». Проте педіатри б'ють тривогу. Все частіше дитячі хвороби стають хронічними: надмірна маса тіла, всілякі алергії, інфекції і психологічні проблеми. Одним словом, список хвороб надзвичайно довгий.

Зростаючому поколінню загрожують безліч нападів: надмірна вага, зростання алергічних захворювань, занесення інфекцій в результаті неправильних щеплень, погана поведінка і психологічні проблеми, такі як порушення концентрації уваги, а також проблеми, пов'язані з харчуванням. Деяка частина молодих людей не знає куди виплеснути свій адреналін, звідти агресивна поведінка щодо оточуючих, куріння, зловживання спиртними напоями і наркоманія.

Дослідження, проведені в Європі, вказують зокрема на три основні проблеми. Цифри такі, що на часі говорити про турботу про здоров'я нації, інакше багато європейських народів (причому з числа найосвіченіших і культурніших) доведеться до середини нинішнього століття заносити в «Червону книгу». Це не означає, що з іншими проблемами все гаразд, але саме в цих трьох випадках час бити на сполох.

Проблема № 1 — поява все більшого

числа товстих дітей. 15% всіх дітей від 3 до 17 років мають надмірну вагу, 6,3% страждають від ожиріння. Покоління, яке йде на зміну, в цифрах виглядає так: 1,9 млн. товстих і приблизно 800 000 схильних до повноти дітей і молодих людей в одній тільки благополучній Німеччині. Ці дані означають, що порівняно з 1980-ми роками кількість дітей з надмірною вагою збільшилося приблизно на 50%! Кількість підлітків у віці від 14 до 17 років у порівнянні з тим, що спостерігалось 20 років тому — потроїлося.

Проблема № 2 — почастішали випадки захворювання алергією. В більшості випадків її списували на дуже чутливих батьків і лікарів-панікерів. Сьогодні вже немає ніяких сумнівів в тому, що це серйозна проблема і навіть спостерігається тривожний приріст. Дітям, яким медики поставили діагноз «алергія» (зокрема сінна лихоманка, нейродерміт і астма), вже складає 22,9% дітей. У кожній четвертій дитині є як мінімум одне захворювання.

Проблема № 3 — агресія. У кожній сьомій сім'ї у батьків виникає неспокій, що їхні чада брешуть, крадуть або б'ються. Такі відхилення в поведінці як, наприклад, «виникнення безпричинного гніву», «забіякуватість», «схильність до брехні», «крадіжка» відмічена у 14,8%

опитаних батьків. Причому з хлопчиками такі проблеми виникають частіше, ніж з дівчатками. У 21,4% — це діти і молоді люди з сімей з низьким соціальним статусом.

Емоційні проблеми найчастіше виражені такими визначеннями, як «хвилюється», «нешасний або страждає від депресії», «має фобії» або «страждає від головних болів і болей у животі». Подібні проблеми частіше з'являються у дівчаток — 9,7%, у хлопчиків цей показник не перевищує 8,6%. Психічні розлади спостерігаються у 10,9% хлопчиків і 8,4% дівчаток. Кожна десята дитина страждає від різних фобій, у кожного двадцятого виявляються депресивні симптоми. У 7,9% хлопчиків і 7,2% дівчаток спостерігається підвищена агресивність стосовно оточуючих. У це число переважно потрапляють діти з неблагополучних сімей.

БАКТЕРІАЛЬНА КОНКУРЕНЦІЯ ЗБІЛЬШУЄ ТЕРМІН ЗБЕРІГАННЯ КОВБАСИ

Італійські вчені змоделювали взаємодію бактерій у м'ясопродуктах, при якому терміни зберігання сосисок і салам'я збільшився. Про це повідомляє New Scientist.

Об'єктом дослідження були колонії *Listeria monocytogenes*, які є одними з основних винуватців псування м'ясопродуктів. У традиційних комп'ютерних моделях динаміка популяції колонії визначається деяким набором простих факторів: наявністю їжі, вологості, температури і рівнем кислотності середовища.

Відмінною особливістю моделі італійських вчених є облік конкуренції за

ресурси, що виникає між різними видами бактерій всередині одного продукту.

За допомогою нової моделі дослідники вивчали розвиток мікроорганізмів усередині салам'я під час процесу її приготування. У якості конкурента *Listeria monocytogenes* виступали молочнокислі бактерії.

У результаті дослідникам вдалося встановити, що динамічне коректування основних параметрів дозволяє домогтися того, що молочнокислі бактерії «стримують» ріст *L. monocytogenes*.

За словами самих дослідників, їх результати можуть застосовуватися для збільшення термінів зберігання продукції.

Окрім цього, час придатності багатьох сучасних продуктів визначається на підставі старих моделей, які не враховують бактеріальну конкуренцію. Фахівці вважають, що нові результати дозволять більш точно передбачати ці терміни.

Водночас, Мінекономіки України планує скасувати термін введення державних стандартів на ковбасні вироби, оскільки це не входить до компетенції уряду. Держспоживстандарт раніше скасував наказ про введення з 1 серпня нових стандартів для виробництва ковбаси, які жорстко регламентують вміст м'яса у ковбасі різних сортів.

НАЗВАНО НАЙБІЛЬШ ПИТУЩУ НАЦІЮ В ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЄВРОПІ

Чехи названі найбільш питущою нацією в Центральній Європі. На кожного середньостатистичного мешканця республіки, щорічно припадає 170 літрів випитого пива, 19 літрів вина та більше 8 літрів міцних алкогольних напоїв.

350 000 громадян Чехії залежні від алкоголю. Алкоголь є причиною смерті 5 000 осіб щорічно, а у 8 000 провокує виникнення серйозних захворювань.

Для країни, населення якої складає менше 10,5 млн громадян, це дуже високі показники, підкреслюють наркологи.

Найпоширенішим алкогольним напоєм в республіці є пиво. Воно найбільш цінується чоловіками, в той час, як жінки, згідно зі статистикою, віддають перевагу вину.

Експерти вважають, що однією з основних причин популярності пива серед

чеського населення є його відносно низька, порівняно з західноєвропейськими країнами, ціна у роздрібній мережі та закладах громадського харчування.

Деякі фахівці виступають за необхідність збільшення роздрібних цін хмільного напою з метою запобігання алкоголізму.

Відзначимо, за кількістю вживання пива чехи займають перше місце у світі.

УКРАЇНСЬКІ ЕКСПЕРТИ НЕ ЗМОЖУТЬ ЕФЕКТИВНО ПЕРЕВІРЯТИ ЯКІСТЬ ПРОДУКТІВ

Державному комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики (Держспоживстандарт) цього року не виділили коштів на проведення лабораторних досліджень якості продуктів — визначення складу продукту, співвідношення інгредієнтів, наявності або відсутності шкідливих харчових домішок, безпеки для здоров'я.

«Без фінансування управління може перевіряти продукцію тільки органолептичним методом, тобто бракувати товар за виглядом, запахом та

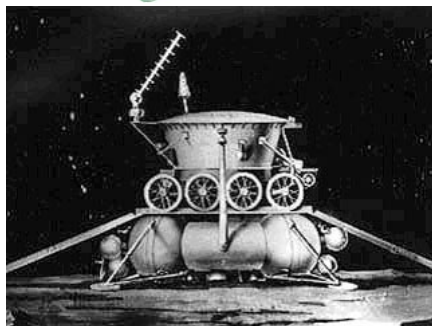
терміном придатності», — заявив начальник Головного київського міського управління за захисту прав споживачів Держспоживстандарту України Олег Дунаєвський.

За його даними, у другому півріччі 2008 року київське управління Держспоживстандарту за низьку якість продукції оштрафувало торговельну мережу на суму в десять мільйонів гривень, з них штрафи за продовольчі товари склали близько трьох мільйонів гривень.

Нагадаємо, раніше українські експе-

рти провели тестування основних груп продуктів, призначених для дітей і прийшли до висновку, що соки, призначені для дітей, небезпечні для здоров'я.

NASA ВІДКРИВАЄ ВСЕСВІТ

Два відкриття американських астрономів із NASA поставили під сумнів всі усталені уявлення про Космос і місце людини у ньому.

Як повідомляють вчені NASA, у них з'явився шанс не тільки довести унікальність Землі у Всесвіті, але і підтвердити існування Бога.

Усталені уявлення про народження Всесвіту з Великого Вибуху поставлені під сумнів дослідницькою групою центру космічних польотів NASA імені Годдарда: аеростатний радіометр Arcade виявив аномально потужний шумовий спектр реліктового випромінювання, пронизуючого Всесвіт.

Замість того, щоб розташовуватися неупорядковано, як це і має бути після Великого Вибуху, області випромінювання, холодні і теплі, вибудовані у певній послідовності, яку космолог Жоао Магейжу назвав Віссю Зла.

Амплітуда шуму в шість разів перевершує сукупний сигнал усіх можливих радіоджерел у Всесвіті, що припадають на охолоплювану антенною детектора область.

Як повідомляється, друге відкриття, ще більш просте, дивним чином доповнює питання про Великий Вибух.

У рамках проекту Galaxy Zoo з'ясувалося, що частка спіральних галактик, видимих із Землі як закручених за годинниковою стрілкою, не відповідає частці закручених у протилежну сторону. Насправді, подібних галактик має бути порівно, що обумовлено позицією спостерігача.

Так, наприклад, у північній півкулі вода йде у водостік за годинниковою стрілкою, а в південному — проти годинникової. Те ж, по ідеї, повинно відбуватися і у спіральних галактиках.

У ході вивчення орієнтації 1660 спіральних галактик з'ясувалося, зокрема, що їхні осі орієнтовані переважно у напрямку Осі Зла, що зовсім не вкладається у рамки сучасних космологічних моделей.

Друге відкриття може свідчити про те, що Земля розташована у Всесвіті унікальним, заздалегідь обумовленим чином, що і дає нам можливість бачити те, чого в Космосі бути не повинно.

НАЙДАВНІШЕ ЗАСТОСУВАННЯ ХІМІЧНОЇ ЗБРОЇ

Археолог з Лестерського університету в Британії стверджує, що йому вдалося знайти докази використання хімічної зброї персами в часи Римської імперії.

Автор теорії, Саймон Джеймс, представив її на зустрічі Американського археологічного інституту.

Дослідник займався вивченням стародавнього міста Дура-Європос, що знаходився на березі річки Євфрат. У 256 році нашої ери був оточений Персидською армією. Ніяких записів про час облоги не залишилося, так що археологам доводиться відновлювати хід подій, орієнтуючись виключно на виявлені в ході розкопок тіла і предмети.

Вчені з'ясували, що перси намагалися обрушити стіни міста, роблячи під ними підкопи. Римляни, у свою чергу, також рили проходи, щоб не дати персам просунути вглиб. В одному з таких тунелів у 1930 році археологи виявили останки тіл 20 римських солдатів зі зброєю та в повному обмундируванні. Джеймс вирішив з'ясувати, як саме загинули ці люди.

На його думку, в останні хвилини перед смертю римляни, вони знаходилися у виритому ними проході. Аналіз розташування трупів показав, що хтось склав їх так, щоб вони частково закрили просвіт проходу. Джеймс вважає, що це зробили перси, копаючи з протилежного боку.

Щоб пояснити, як могли загинути відразу 20 осіб, дослідник запропонував теорію про використання хімічної зброї.

У виритому римлянами тунелі були виявлені сліди бітуму і кристали сірки. При підпалюванні ці речовини дають густі отруйні пари. Джеймс вважає, що перси встановили у своєму тунелі жаровню, поклали на неї бітум та сірку, і коли римляни пробрили земляну стіну, перси направили в їхній бік смертельні пари. Через кілька хвилин захисники міста в тунелі були мертві.

Незважаючи на знайомство персів з хімічною зброєю, їм не вдалося зруйнувати стіни Дура-Європоса за допомогою виритих тунелів. Тим не менш, перси захопили місто, але як саме вони змогли це зробити, поки що неясно.

ЗАХИСНИКИ ПРИРОДИ НАГАДУЮТЬ, ЩО НЕ МОЖНА ДАРУВАТИ

Всесвітній фонд захисту дикої природи (WWF) закликав при виборі новорічних подарунків замислитися про їх вплив на навколишнє середовище.

На першому місці в списку небажаних подарунків стоїть чорна ікра. У сусідній Росії з 1 серпня 2007 року вступили в силу закон про практично повну заборону на комерційний видобуток ікри осетрових і торгівлю конфіскатом. Фахівці WWF вважають, що тільки за умови суворого виконання заборони у осетрів з'явиться шанс вижити. Чисельність осетрових Каспійського басейну за останні 15 років скоротилася майже в 40 разів.

Другими в списку значаться Тигри та вироби з їхніх шкур. За даними WWF, в усьому світі на волі залишилося приблизно п'ять тисяч тигрів.

На третьому місці в списку антиподарунків — речі зі слонової кістки.

Четвірку "антиподарунків" завершують вироби з панцира черепахи. Шість із семи різновидів морських черепах знаходяться на межі зникнення. У Тихому океані шкірні черепахи практично зникли, в Середземномор'ї кількість черепах різко зменшилася. Міжнародна торгівля виробами з морських черепах заборонена, так що варто забути про попільнички, гребінці для волосся, мундштуки.

WWF також рекомендує виключити зі списку подарунків шалі з вовни тибетських антилоп ціру, що перебувають під загрозою зникнення. Цих рідкісних тварин вбивають через шкіру, що швидко виснажує популяцію. Для виробництва однієї шалі потрібна вовна трьох-чотирьох антилоп.

На шостому місці в списку антиподарунків значаться вироби з коралів.

Крім того, WWF не рекомендує купувати на свята речі з крокодилової і зміїної шкіри, кактуси (деякі види привозять контрабандисти з Мексики), тріску, оскільки основні запаси цієї риби в Північній Атлантиці підірвано (купувати можна, якщо риба виловлена біля берегів Ісландії і в Баренцовому морі), а також радить дарувати як можна менше електричних приладів — щоб скоротити споживання енергії та зменшити загрозу глобального потепління.

Відзначимо, в звіті WWF за 2008 рік сказано, що якщо наші запити до планети продовжать зростати в тому ж темпі, до середини 30-х років нашого століття нам знадобиться еквівалент двох планет для підтримки нашого способу життя.

Смакотинка

Гриби з овочами

Склад: 500 г грибів, 500 г картоплі, 100 г квашеної капусти, 1 солоний огірок, 3 ст. ложки олії, 1 ч. ложка 9% оцту, сіль, перець, зелень.

Приготування: Гриби очищають, промивають і відварюють у підсоленій воді. Ніжки грибів дрібно нарізують і змішують з шматочками звареної у шкірці й очищеної картоплі, нарізаною ріпчастою цибулею, віджатою квашеною капустою, нарізаними солоними огірками, олією, оцтом і заправляють перцем і сіллю. Підготовлені овочі з грибами кла-

дуть на тарілку гіркою, прикрашають шапочками відварених грибів і посипають дрібно нарізаною зеленню петрушки або кропу.

